

Πορίσματα Συνόδου Αντιπρυτάνεων Οικονομικών και Υποδομών

ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ

1. Δημιουργία νέου Θεσμικού Πλαισίου για την αγορά Ακινήτων προς αντικατάσταση του Π.Δ. 715/1979.
2. Πρόβλεψη ξεχωριστού Τομεακού Προγράμματος για την Ενεργειακή Αναβάθμιση των υφιστάμενων κτιριακών υποδομών.
3. Αναθεώρηση της χρονικής διάρκειας των Έργων του νέου ΠΔΕ. Να υπάρχει διαβάθμιση λαμβάνοντας υπόψη το είδος και το κόστος των Νέων Έργων (πχ. αγορά κτιριακών εγκαταστάσεων).
4. Παρακολούθηση του βαθμού απορρόφησης των διαθέσιμων κονδυλίων.
5. Να δοθεί προτεραιότητα για την κυβερνοασφάλεια σε όλα τα ΑΕΙ. Ενίσχυση Μονάδων Ψηφιακής Διακυβέρνησης μέσω συνεργατικών Αναπτυξιακών Έργων.
6. Σύσταση Επιτροπής για τη διαπραγμάτευση του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας με τη ΔΕΗ για το σύνολο των ΑΕΙ.
7. Επαναφορά της έκτακτης χρηματοδότησης, καθώς τα κόστη ενέργειας, προσωπικού (αύξηση κατώτατου μισθού) και προμηθειών έχουν αυξηθεί σημαντικά.
8. Να υπάρξει πρόβλεψη για τα Έργα της προηγούμενη ΠΠ που έχουν λήξει Οριζόντια στις 30/4/2025.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ

1. Δημιουργία νέου Θεσμικού Πλαισίου για την αγορά Ακινήτων προς αντικατάσταση του Π.Δ. 715/1979.

Το ισχύον **Προεδρικό Διάταγμα 715/1979**, που διέπει τις διαδικασίες αγοράς και μίσθωσης ακινήτων από φορείς του Δημοσίου και της ευρύτερης δημόσιας διοίκησης, δεν ανταποκρίνεται πλέον στις σύγχρονες ανάγκες και συνθήκες της αγοράς, ούτε στις επιχειρησιακές απαιτήσεις των Πανεπιστημίων. Οι προβλέψεις του Π.Δ. χαρακτηρίζονται από χρονοβόρες διαδικασίες, περιοριστική ερμηνεία των αναγκών και απουσία ευελιξίας, με αποτέλεσμα σημαντικές καθυστερήσεις και αναποτελεσματικότητα στην αξιοποίηση διαθέσιμων πόρων.

Πέραν των διοικητικών δυσλειτουργιών, παρατηρείται ιδιαίτερα χαμηλή απορρόφηση των διαθέσιμων κονδυλίων που προορίζονται για την απόκτηση ή αξιοποίηση ακινήτων, γεγονός που καταδεικνύει την επιτακτική ανάγκη αναθεώρησης του θεσμικού πλαισίου. Η υφιστάμενη νομοθεσία λειτουργεί ανασταλτικά, όχι μόνο ως προς τη διαχειριστική επάρκεια των φορέων, αλλά και ως προς την αποτελεσματική υλοποίηση στρατηγικών αναπτυξιακών σχεδιασμών.

2. Πρόβλεψη ξεχωριστού Τομεακού Προγράμματος για την Ενεργειακή Αναβάθμιση των υφιστάμενων κτιριακών υποδομών.

Προτείνεται η δημιουργία και ένταξη στον σχεδιασμό της νέας Προγραμματικής Περιόδου ενός **ειδικού χρηματοδοτικού προγράμματος** για την **ενεργειακή αναβάθμιση** των υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων των Πανεπιστημίων. Το πρόγραμμα αυτό θα πρέπει να απαντά στις αυξανόμενες ενεργειακές ανάγκες των ΑΕΙ, να υποστηρίζει τη μετάβασή τους σε ένα πιο βιώσιμο και φιλικό προς το περιβάλλον λειτουργικό μοντέλο και να ευθυγραμμίζεται με τις εθνικές και ευρωπαϊκές στρατηγικές για την πράσινη μετάβαση.

3. Αναθεώρηση της χρονικής διάρκειας των Έργων του νέου ΠΔΕ. Να υπάρχει διαβάθμιση λαμβάνοντας υπόψη το είδος και το κόστος των Νέων Έργων (πχ. αγορά κτιριακών εγκαταστάσεων).

Κρίνεται απαραίτητο να αναθεωρηθεί η ενιαία πρόβλεψη **διάρκειας 18 μηνών** για όλα τα Έργα, ανεξαρτήτως μεγέθους, αντικειμένου και βαθμού πολυπλοκότητας. Η υφιστάμενη ρύθμιση λειτουργεί περιοριστικά και συχνά καθιστά ανέφικτη την ουσιαστική υλοποίηση σύνθετων ή υψηλού κόστους παρεμβάσεων. Προτείνεται η καθιέρωση διαβαθμισμένων χρονικών πλαισίων, με βάση την κατηγορία και το ύψος του προϋπολογισμού των Νέων Έργων.

4. Παρακολούθηση του βαθμού απορρόφησης των διαθέσιμων κονδυλίων.

Προτείνεται η θέσπιση ενός θεσμικού μηχανισμού **επιτήρησης** και **ανακατανομής** των **κονδυλίων** λαμβάνοντας υπόψη το βαθμό απορρόφησης και υλοποίησης Έργων. Η πρόβλεψη αυτή θα λειτουργεί ως θετικό κίνητρο για τη βελτίωση του προγραμματισμού, της τεχνικής επάρκειας και της στρατηγικής ωρίμανσης των προτάσεων που υποβάλλουν τα Ιδρύματα, ενισχύοντας την κουλτούρα αποτελεσματικής διαχείρισης και αξιοποίησης των διαθέσιμων πόρων. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η **εξασφάλιση της διαθεσιμότητας εξειδικευμένου προσωπικού**.

5. Να δοθεί προτεραιότητα για την κυβερνοασφάλεια σε όλα τα ΑΕΙ. Ενίσχυση Μονάδων Ψηφιακής Διακυβέρνησης μέσω συνεργατικών Αναπτυξιακών Έργων.

Η ραγδαία αύξηση των ψηφιακών υποδομών στα Πανεπιστήμια, σε συνδυασμό με την ολοένα και μεγαλύτερη εξάρτηση από τεχνολογίες πληροφορικής για την εκπαιδευτική, ερευνητική και διοικητική λειτουργία τους, καθιστά επιτακτική την ενίσχυση **των μηχανισμών κυβερνοασφάλειας**. Προτείνεται να δοθεί οριζόντια προτεραιότητα στη χρηματοδότηση δράσεων που αφορούν την ασφάλεια των πληροφοριακών συστημάτων και των ψηφιακών υποδομών όλων των ΑΕΙ, ανεξαρτήτως μεγέθους ή γεωγραφικής θέσης.

Η στόχευση αυτή είναι αναγκαία για την προστασία ευαίσθητων προσωπικών και ερευνητικών δεδομένων, τη διασφάλιση της επιχειρησιακής συνέχειας των Ιδρυμάτων και τη συμμόρφωση με τα ευρωπαϊκά πρότυπα για την ασφάλεια των δικτύων και πληροφοριών (όπως η Οδηγία NIS2). Παράλληλα, θα συμβάλει στην ανάπτυξη μιας ενιαίας εθνικής στρατηγικής κυβερνοασφάλειας στον τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης.

6. Σύσταση Επιτροπής για τη διαπραγμάτευση του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας με τη ΔΕΗ για το σύνολο των ΑΕΙ.

Προτείνεται η σύσταση Ειδικής Επιτροπής σε εθνικό επίπεδο με αντικείμενο τη διαπραγμάτευση του **κόστους προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας** για το σύνολο των ΑΕΙ, σε συνεργασία με τη ΔΕΗ. Σκοπός είναι η διαμόρφωση ευνοϊκότερων όρων τιμολόγησης, μέσω ενιαίας εκπροσώπησης και αξιοποίησης της αγοραστικής ισχύος που απορρέει από το μέγεθος του πανεπιστημιακού δικτύου.

Η δραματική αύξηση του ενεργειακού κόστους των τελευταίων ετών έχει επιβαρύνει σημαντικά τους προϋπολογισμούς των Ιδρυμάτων, επηρεάζοντας τη λειτουργία τους και περιορίζοντας τη δυνατότητα επενδύσεων σε υποδομές και εξοπλισμό. Ένα κεντρικά διαπραγματευμένο πλαίσιο προμήθειας ενέργειας, με ειδικούς όρους για τα ΑΕΙ, μπορεί να εξασφαλίσει σταθερότητα, διαφάνεια και σημαντική μείωση δαπανών, συμβάλλοντας στη βιώσιμη λειτουργία των Ιδρυμάτων.

7. Επαναφορά της έκτακτης χρηματοδότησης, καθώς τα κόστη ενέργειας, προσωπικού (αύξηση κατώτατου μισθού) και προμηθειών έχουν αυξηθεί σημαντικά.

Ζητείται η πρόβλεψη **έκτακτης πρόσθετης χρηματοδότησης** προς τα Πανεπιστήμια, όπως έχει δοθεί και σε προηγούμενα έτη, προκειμένου να καλυφθούν οι σημαντικές αυξήσεις στα **κόστη ενέργειας, προσωπικού και βασικών προμηθειών**. Οι αυξημένες απαιτήσεις λειτουργίας των Ιδρυμάτων σε συνδυασμό με εξωγενείς οικονομικές πιέσεις (όπως η διαρκής αύξηση του κατώτατου μισθού, η ανατίμηση των πρώτων υλών και οι διακυμάνσεις στην τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας) έχουν δημιουργήσει συνθήκες χρηματοδοτικής ασφυξίας για πολλά ΑΕΙ.

Η έκτακτη ενίσχυση κρίνεται απολύτως αναγκαία για τη διασφάλιση της εύρυθμης και αδιάλειπτης λειτουργίας των Πανεπιστημίων, καθώς και για την αποτροπή μετακύλισης του κόστους αυτών των αυξήσεων σε κρίσιμες λειτουργίες, όπως η φοιτητική μέριμνα, η συντήρηση των υποδομών ή η στήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Η κρατική μέριμνα με στοχευμένες, αλλά επαρκείς, ενισχύσεις διατηρεί την ισότιμη πρόσβαση στην ανώτατη εκπαίδευση και διασφαλίζει τον δημόσιο χαρακτήρα των ΑΕΙ, σε μία περίοδο που η σταθερότητα και η κοινωνική συνοχή αποτελούν προτεραιότητες σε εθνικό επίπεδο.

8. Να υπάρξει πρόβλεψη για τα Έργα της προηγούμενη ΠΠ που έχουν λήξει Οριζόντια στις 30/4/2025.

Κρίνεται απολύτως αναγκαίο να υπάρξει **ειδική πρόβλεψη** για τα έργα που εντάχθηκαν στην προηγούμενη Προγραμματική Περίοδο και τα οποία λήγουν **οριζόντια στις 30/4/2025**, ανεξαρτήτως βαθμού υλοποίησης ή ειδικών συνθηκών που καθυστέρησαν την πρόοδό τους.

Πολλά από τα έργα αυτά αντιμετώπισαν **αντικειμενικές δυσκολίες**, όπως καθυστερήσεις στις εγκρίσεις, μεταβολές στο θεσμικό και χρηματοδοτικό πλαίσιο, αλλά και επιπτώσεις από εξωτερικούς παράγοντες ή/και νομικές διαδικασίες (πχ. προσφυγές στα Διοικητικά Δικαστήρια). Για τον λόγο αυτό, προτείνεται να εξεταστεί:

- είτε η **δυνατότητα τεκμηριωμένης παράτασης** υλοποίησης για ορισμένες κατηγορίες έργων,
- είτε η **ένταξή τους στη νέα Προγραμματική Περίοδο** με απλοποιημένες διαδικασίες, ώστε να διασφαλιστεί η ολοκλήρωσή τους και να μην απωλεσθούν πολύτιμοι πόροι που έχουν ήδη δεσμευτεί.